

הקשר באוגדה 36

במלחמת יום הכיפורים

מגישים:

צוער דוד בן זכריה
צוער עמרי ויינברג
צוער חיים לוי
השלמה קרבית 025

מנחים:

אלי"מ במילי אליעזר "מונט" הררי
אלי"מ במילי ניר שריג

תוכן עניינים

מבוא.....	עמ' 3
מילון מושגים.....	עמ' 4
<u>פרק ראשון – מלחמת יום הכיפורים</u>	
1.1 הסיבות לפרוץ המלחמה.....	עמ' 5
2.1 מהלך המלחמה.....	עמ' 6
3.1 תיאור מהלך הקרב של אוגדה 36.....	עמ' 11
4.1 סיכום.....	עמ' 12
<u>פרק שני – מערכות הקשר בתקופה</u>	
1.2 חי"ק לאחר מלחמת ששת הימים ומלחמת ההתשה.....	עמ' 13
2.2 מערכות תג"מ.....	עמ' 14
3.2 מערכות ת"ג.....	עמ' 16
4.2 מערכות תא"ג.....	עמ' 16
5.2 קשר קווי.....	עמ' 16
<u>פרק שלישי – גדוד שיאון במלחמה</u>	
1.3 פעולות גדוד "שיאון" 389 במהלך המלחמה.....	עמ' 17
<u>פרק רביעי – יחידות משנה של אוגדה 36</u>	
1.4 חטיבה 1 "גולני".....	עמ' 21
2.4 חטיבה 7 "סער מגולן".....	עמ' 22
3.4 אגד 212.....	עמ' 23
4.4 חטיבה 317.....	עמ' 23
5.4 חטיבה 679.....	עמ' 24
<u>נספח – הקשר בחטיבה 188 במהלך המלחמה</u>	
א. תיאור מהלך הקרב של חטיבה 188 במלחמה.....	עמ' 25
ב. הקשר בחטיבה.....	עמ' 26
<u>סיכום.....</u>	
עמ' 29.....	עמ' 29
<u>ביבליוגרפיה.....</u>	
עמ' 31.....	עמ' 31
<u>נספחים.....</u>	
עמ' 32.....	עמ' 32

מבוא

השנה ימלאו 40 שנה לפרוץ מלחמת יום הכיפורים, מלחמה אשר ללא כל ספק שינתה את פני המדינה. עשרות ספרים ומאמרים, שבחלקם השתמשנו לצורך העבודה, נכתבו על מלחמה זו. אנו רואים בבחירתנו לכתיבת העבודה זכות גדולה ואחריות לשמר את ההיסטוריה של החיל בתקופה ספציפית זאת. במהלך העבודה ננסה לשזור ביחד את הפן האג"מי עם הפן התקשובי, כשהמטרה הינה לנסות ולתאר מה קרה ברמת הגולן באוקטובר 1973.

בנוסף אנו נקשר בין העובדות היבשות לערכי החיל, כפי שנכתבו במסמך הליבה של ענף מפקדים, מיכוון שכך נוכל לחשוף את מורשתו של החיל. ע"י חשיפת המורשת נוכל להעבירה לכלל חיילי החיל בירושה מדור לדור את מסורת הקשר והתקשוב בצה"ל.

ברצוננו להביע תודה והערכה למנחים שעזרו באיסוף החומרים ובהכוונה של כתיבת העבודה. אל"מ (מיל'), אליעזר "מונטיי" הררי, ששימש כקצין הקשר של אוגדה 36 במהלך המלחמה. אל"מ (מיל'), ניר שריג.

בנוסף אנו מעוניינים להודות לאישים הבאים אשר תרמו מזמנם לשם הצלחת העבודה: אל"מ (מיל'), חנן שוורץ, ששימש כקצין הקשר של חטיבת "ברק" 188 במהלך המלחמה. סא"ל (מיל'), דוד בר צבי, ששימש כס. קצין קשר אוגדתי במהלך המלחמה. גב' דבורי בורגר, מנהלת מרכז המידע של "יד לשריון".

קריאה נעימה ומשכילה !

מילון מושגים

השלמה קרבית 025
"וישימו העם אותו עליהם לראש ולקצין"

(לפי האי-בי')

אוגדה 36 – אוגדת מילואים של פיקוד צפון, בראשות תא"ל רפאל (רפול) איתן, לחמה בצפון רמת הגולן.
אוגדה 146 – אוגדת מילואים של פיקוד מרכז, בפיקוד תא"ל משה (מוסה) פלד, שבהחלטת הרמטכ"ל תגברה את פיקוד צפון ביום השני למלחמה.
אוגדה 210 – אוגדת מילואים של פיקוד צפון, בראשות אלוף דן לנר, לחמה בדרום רמת הגולן.
דיביזיה 5 – דיביזיית חי"ר סורית שהתקיפה את דרום הרמה.
דיביזיה 7 – דיביזיית חי"ר סורית בתגבור חטיבה מצבא מרוקו שהתקיפה את צפון הרמה.
דיביזיה 9 – דיביזיית חי"ר סורית שהתקיפה את מרכז הרמה.
מלחמת יום הכיפורים – מלחמה שהתרחשה בתאריכים 24/10/73-06/10/73, בחזית המצרית והסורית.
נשיא - אפרים קציר (ז"ל), רוה"מ-גולדה מאיר (ז"ל), שהב"ט – משה דיין (ז"ל), רמטכ"ל – רא"ל דוד אלעזר (ז"ל).
נפח – הבסיס המרכזי של צה"ל ברמת הגולן, בתחילת המלחמה שכנו בו המפקדות של חטמ"ר 820, חפ"ק מפקדת פיקוד צפון וחפ"ק אוגדה 36 (בשלבם מאוחרים יותר של המלחמה).
עליקה – ריכוז מחנות צה"ל בקרבת חורבות של כפר סורי על ציר הכביש מגשר בנות יעקב לקוניטרה, כ-8 ק"מ מצפון מזרח לגשר.
תל שיבן – תל געשי במרכז החלק הצפוני של רמת הגולן. התל שולט בתצפית על כל המרחב העורפי של הגיזרה הצפונית. שם התמקם חפ"ק אוגדה 36 לאחר היציאה מבונקר הפיקוד בנפח.
VRC- מכשיר קשר תג"מ הממותקן על רכב. בעל 920 תדרים וניתן לכייל בו 10 ערוצים שונים. היה מכשיר הקשר המוסע העיקרי באותה תקופה.

פרק ראשון – מלחמת יום הכיפורים

1.1 הסיבות לפרוץ מלחמת יום הכיפורים

- א. הגורם העיקרי לפרוץ המלחמה הוא הרצון של סוריה ומצרים, לנקום במדינת ישראל, על התבוסה שהנחילה להן במלחמות הקודמות, להשיב להן את כבודן האבוד ולהחזיר לעצמן שטחים, שנכבשו על ידי צה"ל במלחמות ששת הימים-כל סיני בדרום ורמת הגולן בצפון.
- ב. בישראל הייתה אווירה שצה"ל חזק ומדינות ערב לא יתקפו, אווירה של זלזול באויב. הדבר בא לידי כך שצה"ל לא עקב באופן הנדרש אחר הנשק החדשני שהגיע לידי סוריה ומצרים. האווירה הנ"ל, של יהירותו וזלזול באויב הביאה לידי כך שהמודיעין הישראלי יפרש כל אות המצביע על מלחמה, לא יותר מדבר שנועד להטעות את מדינת ישראל.
- ג. מדינת ישראל לא ניהלה עם מדינות ערב תהליך מדיני שיכול היה להביא להסכם שלום כלשהו.
- ד. המלחמה הקרה באותה תקופה – ארה"ב ורוסיה ניהלו בתקופה זו מלחמה קרה. רוסיה עודדה את סוריה ליצור עימות עם ישראל, שהייתה באותה תקופה בברית עם ארה"ב.

2.1 המלחמה בחזית הצפון

הצבא הסורי נערך להתקפה כללית בקו הראשון 3 דיביזיות חי"ר ושתי דיביזיות שריון (שבכל אחת מהן כ-220 טנקים) בעורף, כ-1200 קני ארטילריה, מערך טק"א צפוף וכ-300 מטוסי קרב. הסורים תכננו לכבוש את רמת הגולן תוך כ-24 שעות. מול העוצמה הסורית מנו כוחות צה"ל בשלב הפתיחה שני גדודי חי"ר במוצבים, 177 טנקים ו-44 קני ארטילריה. כן הועלה חפ"ק אוגדתי 36 לרמת הגולן.

המתקפה הסורית נפתחה בהפגזה ארטילרית ובתקיפות מטוסים על מטרות ברמת הגולן. בחסות הסיוע הזה נעו דיביזיות החי"ר כדי לעבור את התעלה נגד טנקים ולחדור לשטחנו. ההתקפה הייתה לכל אורך הקו וכוחותינו נערכו לבלום את גלי התוקפים. מתוך הערכה שהמאמץ הסורי העיקרי יהיה בגזרה הצפונית, בפתחת קוניטרה – הופנתה עתודת השריון לגזרה זו, ואכן שם הסורים נבלמו. בגזרה הדרומית הצליחו הסורים לפרוץ ולחדור לשטחנו, והתקדמו במשך הלילה. הישג סורי נוסף היה כיבוש מוצב החרמון.

במשך ה-6 באוקטובר ובלילה שאחריו נעשה מאמץ להחיש את התארגנות המילואים, וכל יחידה שהייתה מוכנה הוחשה לחזית. כוח מילואים ראשון עלה כבר סמוך לחצות ונכנס לקרב בציר הנפט ליד נפח. בבוקר ה-7 בחודש הגיעו כוחות נוספים ועלו לרמה בכל הצירים. לקראת צהרים חולקה הרמה לשתי גזרות, הצפונית באחריות אוגדה 36 (רפאל איתן) והדרומית באחריות אוגדה 210 (דן לנר). בשל החיפזון עלו היחידות עם ציוד וחימוש לא מלאים, וכן שובש המבנה האורגני של החטיבות.

בבוקר ה-7 באוקטובר הטילו הסורים למערכה דיביזית שריון, וזו חדרה באזור כודנה, החלה להתקדם לעבר נפח והגיעה עד גדרות המחנה. במאמץ של כוחותינו נבלמו הסורים ונסוגו דרומה מנפח. בדרום הרמה הגיעו הסורים עד אזור קצביה במערב ועד מעבר למושב נוב בדרום. בצפון הרמה, בשטח מצפון מזרח לקוניטרה ועד למרגלות החרמונית – הנודע בשם "עמק הבכא", התקיפו הסורים בסד"כ של שתי חטיבות מדוויזיה 7 את כוח גדוד 77 שהגן שם. כוחות המילואים שהגיעו הצליחו, בסיוע מטוסי חיל האוויר, לבלום התקדמות סורית נוספת. חומרת המצב ברמה הביאה להחלטה להפנות לחזית זו את עתודת המטכ"ל – אוגדה 146 (משה פלד), וזו החלה לנוע באותו יום צפונה. בערב הוחלט בפקוד לפתוח למחרת בהתקפת נגד.

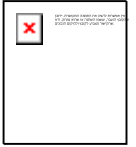
בבוקר ה-8 באוקטובר נפתחה התקפת הנגד בדרום רמת הגולן, כאשר אוגדה 146 תוקפת מדרום, אוגדה 210 ממערב ואוגדה 36 בולמת בצפון ומפנה מאמץ לתקוף דרומה מנפח. תוך כדי לחימה קשה הצליחו הכוחות

להתקדם ולהדוף את הסורים. בגזרה הצפונית נמשכה הבלימה. באותו יום נעשה ניסיון לכבוש את מוצב החרמון, אך ללא הצלחה – והכוח נסוג. התקפת הנגד נמשכה למחרת ועד בוקר ה-10 באוקטובר נהדפו הסורים מכל השטח שכבשו, למעט מוצב החרמון. ב-9 באוקטובר עשו הסורים מאמץ עליון כדי להבקיע בפתחת קוניטרה, הצליחו להגיע עד החרמונית, אך נבלמו על-ידי כוחותינו בקרבות שריון בטווחים קצרים ביותר שנערך בעמק הבכא. ב-11 באוקטובר הובילה חטיבה 7 את מתקפת אוגדה 36 להבקעה אל תוך המובלעת הסורית.

בלימה ומתקפת-נגד בגולן 10-6 באוקטובר

לאחר הצלחת התקפת הנגד הוחלט להמשיך בתנופה ולהבקיע לשטח סוריה במגמה ליצור איום על דמשק ולהוציא את סוריה ממעגל הלחימה.

ב-11 באוקטובר הבקיעו אוגדות 36 ו-210 בצפון הרמה בסיוע כבד של חיל האוויר וארטילריה. אוגדה 36 התקדמה כמתוכנן, אך אוגדה 210 נתקלה בהתנגדות קשה בהבקעה ותוגברה בהמשך בכוחות מאוגדה 146. ההתקדמות נמשכה גם למחרת, כאשר שלושת האוגדות משתלטות על השטח שנודע בהמשך כ"מובלעת" בתחום סוריה.

בשעות אחר הצהריים של ה-12 בחודש חל מפנה עת הופיע בזירה כוח עיראקי באגפה של אוגדה 210. ההתקדמות נעצרה והכוחות נערכו לבלום את העיראקים. הופעת חיל המשלוח העיראקי שינתה בבת אחת את יחסי הכוחות; לפיקוד לא היו כוחות מספיקים להמשיך במתקפה והוא נערך כדי לשמור על מה שהושג עד כה. בימים הבאים נערכו התקפות מקומיות כדי לשפר את היערכותנו בטריו בתוך סוריה, וכן נהדפו התקפות סוריות, עיראקיות וגם של חיל המשלוח הירדני שהופיע בדרום המובלעת. התקפות אלה לא הביאו כל הישג לאויב.

לקראת הפסקת-האש נערך הפיקוד למבצע כיבושו של החרמון מחדש. המבצע החל אחר הצהריים ב-21 באוקטובר, עת הונחת כוח של חטיבה 317 בחרמון הסורי, כבש את המוצבים הסוריים ותפס את שיא החרמון. בלילה תקפו כוחות גולני, ולאחר קרב עז ורב נפגעים הצליחו בבוקר ה-22 בחודש לכבוש מחדש את מוצב החרמון ואת סביבתו מידי הסורים שהתבצרו באזור. באותו יום נכנסה לתוקפה הפסקת-האש בחזית הסורית.

סיכום חזית צפון

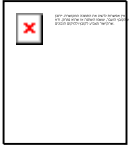
בסוף המלחמה, 24/10/1973, צה"ל החזיק כ- 600 קמ"ר מעבר לקווי הפסקת האש של '67, והגיע לכדי 40 ק"מ מדמשק. מרגע הפסקת האש עד הסכם הפרדת כוחות עם סוריה התנהלה במובלעת מעיין מלחמת התשה, בה נכשלו הסורים במאמציהם לשנות את תוצאות המלחמה. הסכם הפרדת הכוחות עם סוריה נחתם ב- 31.5.74, כשבעה חודשים לאחר הפסקת האש, והוא המסדיר גם כיום את הגבול בין ישראל לסוריה.

הבקעה לגולן הסורי, 11-24 באוקטובר

3.1 תיאור מהלך המלחמה של אוגדה 36

אוגדה 36 הייתה אוגדת המילואים הוותיקה של פיקוד צפון, בפיקודו של תת-אלוף רפאל (רפול) איתן, במלחמת יום הכיפורים. נבנתה כאוגדה קבועה במהלך השנים 1971-1972 ותחתיה הועמדו שתי חטיבות טנקים, חטיבה ממוכנת, אגד ארטילרי, אגד תחזוקה וגדוד סיור. עם פרוץ הקרבות ביום הכיפורים התמקם חפ"ק האוגדה בצד חפ"ק הפיקוד בבונקר בנפח. לקראת ערב קיבלה האוגדה את האחריות ללחימה בכל רמת הגולן. כוחותיה מנו אז את חטיבה 7, שפעלה בגיזרה הצפונית של רמת הגולן. במהלך הלילה שלטה האוגדה בנוסף לחטיבה 7 בכוחות המילואים הראשונים של חטיבות 179 ו-679 שעלו לרמת הגולן, והפנתה אותם לעבר הגזרות הבעייתיות וניהלה את הקרב. למחרת, יום א', 7 באוקטובר, עם עליית אוגדה 210, נחלקה רמת הגולן ביניהן, ואוגדה 36 נותרה אחראית לגיזרה הצפונית, שתוגברה בחטיבת השריון 679. האוגדה עמדה מול התקפותיה של דיוויזיה 7 הסורית וחלקים מדיוויזיה 9. ביומיים שלאחר מכן ניהלה האוגדה את הקרבות בגיזרה והגנה גם כלפי דרום אל מול הכוחות הסוריים התוקפים של הדיוויזיה המשורינת מספר 1, שתקפה בעיקר לעבר נפח. לאחר רגיעה בת יום יצאה האוגדה ב-11 באוקטובר להתקפה בצפון רמת הגולן, לעבר מערכי חטיבות דיוויזיה 7. בהתקפה באיזור גיובתא אל-חשב וכן ארנבה לקחו חלק האגד הארטילרי 212, ששלט בהכנה הארטילרית והאווירית, חטיבה 7, וחטיבת גולני. כוחות האוגדה הרחיבו את גיזרת הלחימה צפונה – לאיזור חדר, מזרחה – לעבר מזרעת בית ג'אן, ודרומה – בכיוון תל שמש, שעליו התקשו הכוחות להתגבר והצלחתם הושגה רק בהתקפה שלישית, שבוצעה בסיוע כוח צנחנים מחטיבה 317. עם ייצוב הקווים במובלעת הועברו כוחות מהאוגדה לסיוע בגיזרת האוגדה השכנה, 210. אוגדה 36 המשיכה להחזיק בקווים בצפון המבולעת אל מול התקפות-הנגד של הסורים. היא נשארה באיזור גם לאחר הפסקת האש, ולאחר-מכן נהפכה לאוגדה הסדירה של רמת הגולן.

4.1 סיכום

- א. המלחמה גבתה ממדינת ישראל מחיר כבד מאוד: 2656 הרוגים, 7251 פצועים, 301 שבויים. עשרות נעדרים, אבדות כבדות במטוסים וטנקים ומחיר כלכלי כבד ביותר.
- ב. בקרב הציבור הישראלי התערערה מאוד תחושת הביטחון בצבא ובממשלה. בעקבות המלחמה הוקמה ועידת חקירה ממלכתית – "ועדת אגרנט" שחקרה את המחדלים של המלחמה. מסקנות הועדה הופנו נגד הדרג הצבאי, מה שהביא להתפטרותו של הרא"ל דוד אלעזר(דדו).
- ג. גברה התלות בכספי הסיוע האמריקאים עקב הנזק הכלכלי הכבד שגבתה המלחמה.
- ד. הדי השפעה של נושאים כמו שכול ואובדן ליוו את החברה הישראלית במשך שנים ארוכות לאחר המלחמה.

פרק שני- מערכות הקשר בתקופה

1.2 חי"ק לפני המלחמה

לאחר תום מלחמת ששת הימים גדל שטחה של מדינת ישראל פי שלוש. התרחבות גבולות זו הצריכה מאמץ מיוחד של חי"ק בכדי לספק קשר בכל התווך.

תחת פיקודו של תא"ל משה גדרון פרש חי"ק את מערכיו בגזרות השונות כך שיאפשרו שליטה של כל רמות הפיקוד, מהמטכ"ל עד ליחידות הקטנות, בקווי הלחימה.

תחנות קצה לרדיו נבנו במרחבים השונים על פסגות ההרים והתילים במקומות נידחים, שהגישה אליהם קשה ביותר ואפשרית, לעיתים, רק באמצעות מסוקים.

בכדי לענות על דרישות הקשר בגזרת סיני, הונח כבל קואקסלי המחבר בין מרכז הארץ דרך באר-שבע, קציעות, גיאבל ליבני לרפידיים שבסיני.

במהלך מלחמת ההתשה, צה"ל תקף בעומק מצרים, תוך שהוא פוגע בקווי חשמל מרכזיים, גשרים ותחנות ממסר. על מנת לאפשר קשר ליחידות בשטח האויב קודמו המפקדות ככל האפשר, נעשה שימוש בממסרים מוטסים ומושטים ובאמצעות מ.ק. חדשים – מכשירי חד-פס.

בעקבות ריבוי היחידות והתדרים שהיו צריכים לפעול במקביל באותה גזרת שטח, ומקרים בהן יחידות הגיעו לפעילות מבצעית בשטח סיני - הוחלט על הקמת יחידה בחי"ק שתנהל את משק התדרים (מדור מבצעים ב' בענף מבצעים).

בשנת 1970 הוקם גדוד הלי"א, במטרה לשבש את קשר האויב.

בגזרת הצפון, הונחו כבלים תת-קרקעיים לבונקר הפיקוד בהר כנען ("הארמון") ולכל בונקר פיקוד בכל קיבוץ. בתוואים טופוגרפיים שולטים הוקמו אתרי קשר בתוך בונקרים או מבנים על קרקעיים. רשימת אתרי הקשר בחזית הצפון שפעלו לפני המלחמה:

גבע (שהיה בית תג"מ באזור צפת), פוריה, כוכב הירדן, הר מירון, נפח, החרמון, תל אביטל, תל פארס, הר דוב, בירנית.

כלקח ממלחמת ששת הימים וההתשה, הוקמו פלוגות אחזקה במסגרת גדודי הקשר האוגדתיים. ובנוסף, הועבר בצ"פ צפון ממנסורה למחנה פילון.

2.2 קשר תג"מ

מ.ק 8-9-10

דור התג"ם החדש (לשנות השישים)-מכשירים נישאים. כאשר מ.ק. 8 הוקצה לשריון, מ.ק. 9 לתותחנים ומ.ק. 10 לחי"ר.

Grc

דור מכשיר תג"ם החדש אחרי מלחמת העצמאות. המכשירים הראשונים נכנסו לצה"ל לפני מלחמת סיני/קדש. הרכבי המכשירים השונים-תאמו את תחומי התדרים במכשירים הנישאים: 8-9-10 הנ"ל. מכשיר ראשון תוצרת "כחול-לבן" נמסר לקשר"ר זלמן שלו בינואר 1964.

מ.ק 25

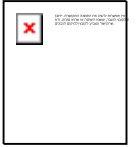
מכשיר קשר נייד מתוצרת ארצות הברית באפנון fm, בתחום בתג"מ. המכשיר נחשב לאמין מאוד ועמיד בתנאי סביבה קשים. אב טיפוס שלו היה בשנת 1959, והיה מוכן לשימוש יחידות שדה בשנת 1962.

ייעוד: רשת גדודית ליחידות חי"ר חש"ן וחת"ם
תכונות עקריות:

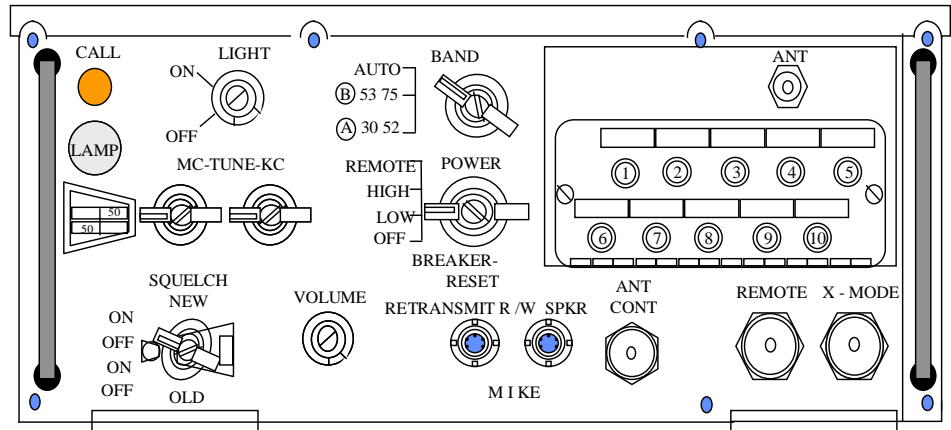
- תג"ם תחום תדרים 27-58.4 Mhz
- נישא וממותקן ע"ג רכב/רק"מ

Vrc (מק 43/46)

דור התג"ם השני-החדש אחרי מלחמת ששת הימים. מכשירים ראשונים היו במערך כבר לפני המלחמה. מכשיר ראשון תוצרת "כחול-לבן" נמסר לקשר"ר תא"ל משה גדרון בפברואר 1968.

מק 77 (PRC)

מכשיר הנישא על הגב במהלך תנועה רגלית. מכשיר זה הינו קל מבחינת משקל, קל לתפעול ובעל מקור מתח פנימי נייד. המכשיר נכנס לפעילות מבצעית במבצע "כארמה" בשנת 1968.

3.2 קשר ת"ג

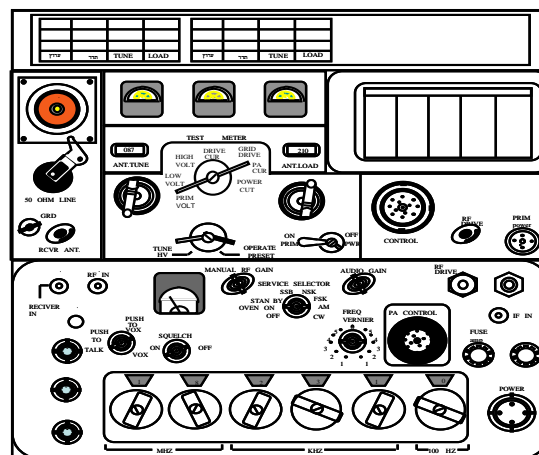

מק 618t

מכשיר באפנון חד-פס, הראשון באפנון זה בצה"ל. מותקן ע"ג מטוס ממסר.

מ.ק. 106

מ.ק מוסע המשדר באפנון חד פס, תוצרת הארץ.

מק 174

מכשיר ת"ג נישא לצנחנים וסיירות.

טל 312

4.2 קשר תא"ג

מ.ק. 522

מכשיר קשר קרקע אוויר.

5.2 קשר קווי

טל' 312

טל' 312 הוא מכשיר טלפון שנועד לשימוש בשדה הקרב. נועד להחליף בהדרגה את טל 8

פרק שלישי - גדוד "שיאון" 389 במלחמה

1.3 פעולות גדוד "שיאון" 389 במהלך המלחמה

לפני פרוץ המלחמה, נערך סבב תחזוקה אוגדתי, והאוגדה הייתה בכשירות מלאה. בערב ראש השנה התרחש חילוף בין סגני קציני הקשר האוגדתיים, רס"ן דוד בר צבי ורס"ן מנחם מיארה (ז"ל). בעקבות המצב הביטחוני נשאר רס"ן בר צבי בתפקיד סגן ק. קשר שני לק. הקשר האוגדתי, בפקודת מפקד האוגדה.

בתאריך 05/10/1973, עלתה הכוננות לאחר היוודעות על עזיבת משפחות היועצים הסובייטים. כלל חיילי הגדוד קבלו פקודת התראה, אשר דרשה להתכונן לגיוס מילואים. כלל חיילי הגדוד קיבלו הפקודה לפני תחילת החג. במקביל, הכין הגרעין הסדיר את הציוד והרק"שים. עם מתן פקודת הגיוס בשעה 0921 ביום כיפור הגדוד הוזעק וכל החיילים והקצינים התייצבו במקום ההתארגנות במחנה טירה ליד חיפה עד שעה 1200.

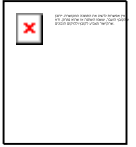
בנוסף, הוזעק למילואים אל"מ אליעזר "מונטי" הררי, לתפקיד מפקד גדוד "שיאון". חלוקת התפקידים בתחילת המלחמה בין שלושת הקצינים התחלקה באופן הבאה:

- אל"מ אליעזר "מונטי" הררי, מפקד גדוד הקשר- עסק בגיוס הגדוד וארגונו.
- רס"ן מנחם מיארה ז"ל, ק. קשר לחפ"ק מאו"ג.
- רס"ן בר צבי, ארגן את כוחות המילואים והציוד מהימ"חים בטירת הכרמל.
-

בשלביה הראשונים של המלחמה, התרכזו כוחות הגדוד בחורשה ליד צפת, שנקראה "חורשת האהבה", לצורך ארגון. אחת מהפעילויות הראשונות שננקטו ע"י מפקד הגדוד הינה שליחת שלוש נ"נים להוות תחנות תיווך ברמה, מיקומי הנ"נים הינם:

- חרמון
- תל אביטל
- תל פארס

במהלך המלחמה נקבע הגדוד לספק תמיכה לוגיסטית גם לאוגדה השכנה, אוגדה 210, עפ"י דרישת מפקדה – אלוף דן לנר.

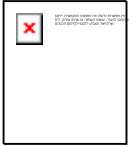

בהמשך המלחמה, כאשר כוחותינו עברו להתקפת הנגד, חפ"ק המאו"ג התמקם בתל שיבן. באותה עת, כלל הגדוד הועבר "מחורשת האהבה" למחנה פילון להתמקמות והתארגנות. בהמשך המלחמה הועבר צוות מצומצם של מפקדת האוגדה, ואיתה חפ"ק ניח של אמצעי הקשר, לקיבוץ מרום גולן. קצין הקשר האוגדתי קבע שתל בנטל תשמש לצורך השגת שליטה לאוגדה מכל מקום ולכל מקום. לצורך זה, מסר מפקד האוגדה רכב ושני קרונות של מח"טים אשר מותקנו במכשירי VRC. כך הושגה שליטה על כל מרחב הלחימה. השמע של מכשירי ה-VRC ושל רק"שי הצ"ן, שהועלו אף הם לתל, הופעל באמצעות ש"טים. החיבור בין היחידה הקרובה לרחוקה נעשה באמצעות שני זרועות של כבל תת קרקעי (24 זוג כל כבל).

בתחילת הפסקת האש הופעלה פלוגת תחזוקת הקשר, כדי לתחזק ולהחליף ציוד פגום עבור כל החטיבות/יחידות שפעלו ברמת הגולן תחת פיקוד אוגדה 36. כל כוחות האוגדה עברו דרג ב' לכל ציוד הקשר והוחזרו לכשירות. כמו כן, נויידו יחידות תחזוקה מהגדוד לטובת אוגדה 210.

קשר רדיו באוגדה:

- רשת מבצעים אוגדה א' – כללה את מפקדות החטיבות, החפ"קים שלהם וגדוד הסיור האוגדתי.
- רשת תחזוקה אוגדתית – שכללה גם את גדוד החר"פ.

• רשת מודיעין אוגדתית.

• רשת אגד תחזוקה (אלוי"ג).

• עורק רדיו לפיקוד.

עורקי צ"ן:

4 אפיקים לכל חטיבה, ועוד אפיק לכל חפ"ק חטיבתי.

חלוקת האפיקים: 1. מרכזיה – מרכזיה

2. נל"ן – נל"ן (בין חמ"לים)

3. בהתאם לצורך

4. טלפרינטר.

קשר טלפוני:

במידה והגדוד היה במצב סטטי אנשי דואר ישראל פרשו קווי טלפוניה אזרחית.

בעלי תפקידים בגדוד הקשר:

קצין הקשר האוג' / מגד – אל"מ אליעזר "מונט" הררי.

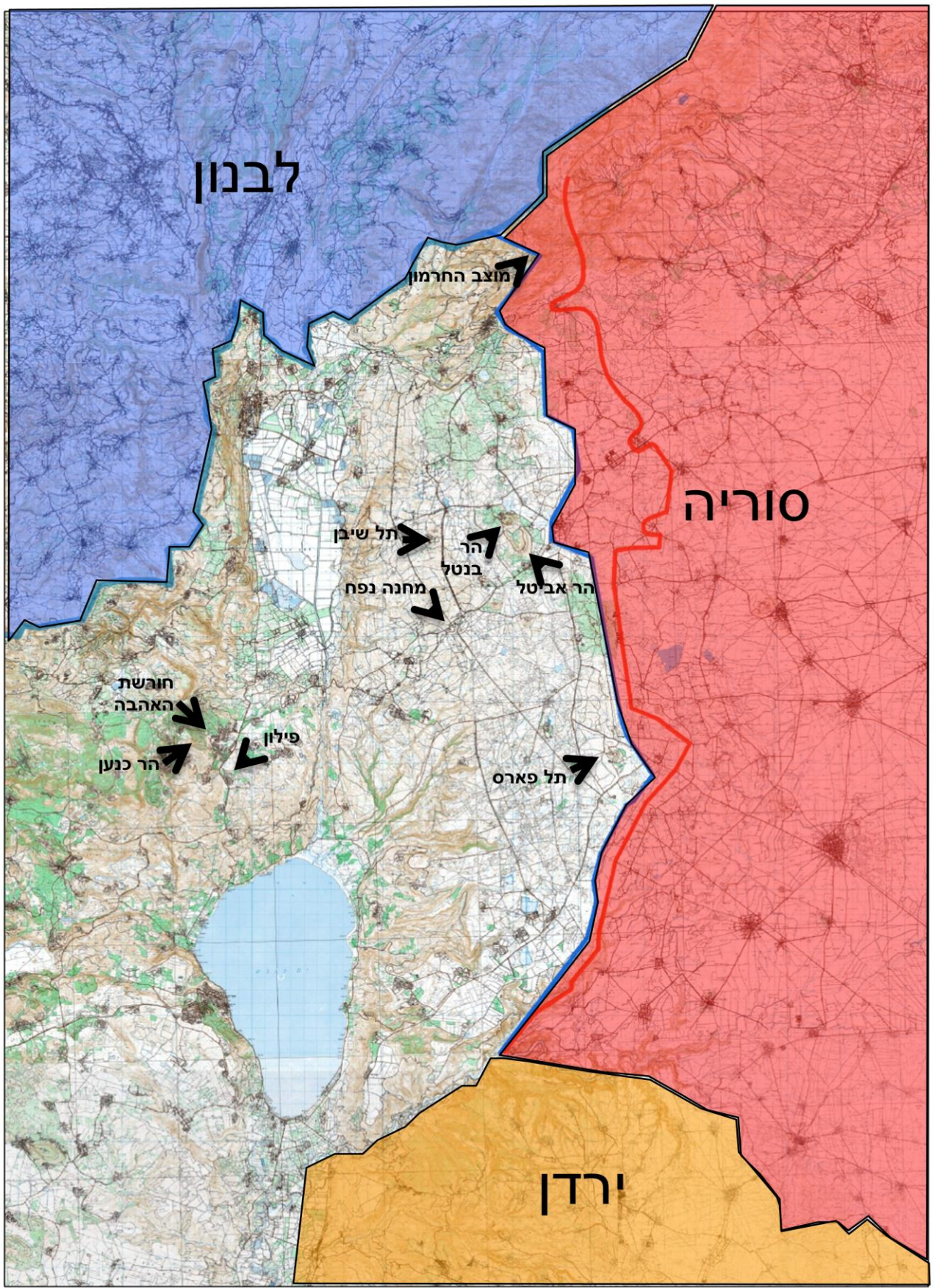
ס. קצין הקשר האוג' – רס"ן מנחם מיארה ז"ל.

ס. קצין הקשר האוג' – רס"ן דוד בר צבי.

מ"פ הפעלה – סרן מנצי סלע.

מ"פ תקשורת – סרן אברהם וייס.

מ"פ מפקדה – רס"ן אברהם גולדשטיין.

השלמה קרבית 025
"וישימו העם אותם עליהם לראש ולקצין"

פרק רביעי – יחידות משנה של אוגדה 36

1.4 חטיבה 1 "גולני"

חטיבת חי"ר סדירה בפיקודו של אל"ם אמיר דרורי (לימים מפקד אוגדה 36), שלחמה בקרבות לבלמת הצבא הסורי בצפון רמת הגולן, בהבקעת המערך הסורי בצפון הרמה וכן בלחימה ובכיבוש צפון המובלעת הסורית. סד"כ החטיבה למלחמה מנה את הגדודים הבאים:

- גדוד 12 בפיקוד סא"ל יעקב שחר ז"ל.

- גדוד 13 בפיקוד סא"ל זאב אורן.

- גדוד 51

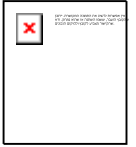
- גדוד 17 מבית הספר למפקדי הכיתות, בפיקוד סא"ל דובי דרורי.

קרבת הבלימה של החטיבה בצפון רמת הגולן נערך במוצבים, במרחב שבין המוצבים ובהתקפות נגד בגיזרת תל ורדה ובוקתע. בקרבות אלה הצליחה החטיבה, ביחד עם חטיבות השריון, לבלום את המתקפה בכל הגיזרה הצפונית של רמת הגולן ולמנוע מן האויב הישגים. כל הניסיונות של הצבא הסורי לכבוש מוצבים של החטיבה נכשלו. לא פונה אף לא מוצב או איזור אחד שעליו הגנו לוחמי החטיבה, למעט מוצב החרמון שנכבש בשעות הראשונות למלחמה לפני הגעת עיקר כוחות החטיבה לגזרה. ב-10 באוקטובר, במעבר למתקפת הנגד של צה"ל, הובילה חטיבת גולני בהבקעת המערך הסורי בצפון הגיזרה. החטיבה נערכה להגנה בצפון המובלעת הסורית ובלמה התקפות נגד סוריות, וביצעה פשיטות יזומות על כוחות סוריים מעבר לקווי המובלעת. בליל המלחמה, בין 21-22 באוקטובר, האחרון נכבש רכס החרמון הישראלי ומוצב החרמון הישראלי ע"י חטיבת גולני, לאחר שנכשלה בכיבושו ב-8 באוקטובר.

חטיבת גולני לחמה במלחמת יום הכיפורים ללא הפוגה. בתום הקרבות המשיכה החטיבה בלחימה במלחמת "ההתשה" במובלעת הסורית, עד חתימת ההסכם להפרדת הכוחות במאי 1974. במהלך המלחמה איבדה החטיבה 126 לוחמים, ו-310 מלוחמיה נפצעו.

2.4 חטיבה 7 "סער מגולן"

השלמה קרבית 025
"וישימו העם אותו עליהם לראש ולקצין"

חטיבת טנקים סדירה בפיקוד אל"מ יאנוש בן גל, שהייתה פרוסה בדרך כלל במרחבי הדרום והועלתה לרמת הגולן ערב מלחמת יום הכיפורים. עם פרוץ הקרבות קיבלה את האחריות לגירת הלחימה הצפונית. סד"כ החטיבה למלחמה מנה את הגדודים הבאים:

- גדוד 77, בפיקוד סא"ל אביגדור קהלני.
- גדוד חרמ"ש 75 מתוגבר בפלס"ר החטיבתי, בפיקוד סא"ל יוסי אלדר.
- גדוד 82, בפיקוד רס"ן חיים ברק (הועבר ת"פ חטיבה 188).
- גדוד 71 מבית הספר לשריון, בפיקוד סא"ל משולם כרמל (רטס).
- גדוד 74 (מחטיבה 188), בפיקוד סא"ל יאיר נפשי, שנפרש בגזרת החטיבה.

כבר ביומה הראשון של המלחמה, 6 באוקטובר, התרכזה החטיבה בלחימה באיזור "עמק הבכא", גיזרת מאמץ ההבקעה העיקרי של דיוויזיית החי"ר הממוכן מס' 7 הסורית. יחד עם זה פרשו יחידות מהחטיבה גם דרומה יותר, בעיירה קוניטרה ועד גבול הגזרה עם חטיבה 188, שם נערכה פלוגתו של סרן מאיר זמיר (טייגר), שבלמה והשמידה מאמץ התקפי של חלק מדיוויזיה 9 הסורית.

לחימה בעמק הבכא היו שלושה שלבים: ביום הכיפורים עצמו תקפה חטיבת החי"ר 85 מתוגברת בטנקים.

בלחימה שנמשכה כל הלילה, לקחו חלק גדוד 71, והוחלף בגדוד 77 עם תגבורות מגדוד 71.

ב-7 לאוקטובר, הוחדר הדרג השני של הדיוויזיה הסורית. מולו לחמו גדוד 77 ותגבורות מקומיות שהוחשו לגזרה.

בלחימה שנמשכה מ-0700 עד 1000, הצליחו הסורים להתקדם מערבה, ובקרב נפגעו טנקים רבים בשני הצדדים.

למחרת פתחו גדוד 77 וגדוד 71 בהתקפת נגד, וחזרו ותפשו את המרחב מחדש. ב-9 לאוקטובר שוב תקפו כוחות

טנקים רבים מחטיבה 81 הסורית וגדוד מכוח ריפעת אסד את מרחב חטיבת 7 במאמץ אחרון להבקיע, ושוב נבלמו

והוסגו בסיוע תגבורת נוספת, בפיקודו של סא"ל יוסי בן חנן וכוח "טייגר", שהוטלו ע"י המח"ט למערכה כעתודה

אחרונה לפני התמוטטות החטיבה.

לחטיבה היו בקרבות 76 חללים. בתום הקרבות נותרו בחטיבה רק 17 טנקים כשירים. הסורים איבדו בקרבות 250

טנקים ומאות נגמ"שים.

ב-11 לאוקטובר, אחרי שהכוחות התארגנו ותוגברו בכוח טנקים נוסף (כוח עמוס כץ מבית הספר לשריון), הובילה

החטיבה את מתקפת אוגדה 36 להבקעה אל תוך המובלעת הסורית. החטיבה תקפה בשני מאמצים – לעבר מזרעת

בית ג'אן ולעבר תל שמש ותל ענתר – ונפרשה כמניפה במרחב שלה, שממנו שלטה על צפון המובלעת הסורית.

הישגי החטיבה: ברמה האסטרטגית – מניעת כיבוש צפון רמת הגולן והצלת אצבע הגליל.

ברמה הטקטית – החטיבה מנעה את תקיפת אוגדות 210 ו-146 מהאגף הצפוני של מתקפת הנגד הצה"לית העיקרית ברמת הגולן. החטיבה נותרה במובלעת ואחר כך חזרה לרמת הגולן ובנתה שם את בסיסה.

3.4 אגד 212

אגד ארטילרי שסייע לחטיבות אוגדה 36, בפיקודו של אל"ם בני ארד. סד"כ האגד למלחמה מנה אתה הגדודים הבאים:

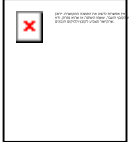
- גדוד 313 סייע לחטיבה 769.
- גדוד 334 סייע לחטיבות 188 ואח"כ 820 בפיקוד סא"ל אריה שחם.
- גדוד 405 סייע לחטיבה 7 בפיקוד סא"ל אריה מזרחי.
- גדוד מבית הספר לתותחנות שדה (בה"ד 9) אשר סייע לחטיבה 1, בפיקוד בן עמי כהן.

4.4 חטיבה 317

חטיבת המילואים הראשונה של הצנחנים, בפיקוד אל"ם חיים נדל. סד"כ החטיבה למלחמה מנה את הגדודים הבאים:

- גדוד 57 בפיקוד סא"ל אפרים ברנד, לחם בסיני ת"פ חטיבה 217.
- גדוד 65 בפיקוד סא"ל חזי שלח
- גדוד 98 בפיקוד סא"ל אלישע שלם

תחילה השתתפה החטיבה בקרבות ההגנה על רמת הגולן ואחר כך נטלו חלק בקרב ההתקפה אל עבר מערכי הסורים במובלעת, ובסופה של המלחמה בכיבוש החרמון הסורי. החטיבה תגברה את הכוחות שהסתערו על מערכי הכוחות הסוריים באיזור חאן ארנה, תל ג'ביה ותל שער. לאחר שנכשלו שני ניסיונות של כוחות שריון לכבוש את השטח החיוני של תל שמש, כבש גדוד 98 את התל. ביומה האחרון של המלחמה חיילי החטיבה כבשו במבצע המוסק הגדול בתולדות צה"ל את רכס החרמון הסורי ואת המוצבים לאורכו. המסוקים הגיעו אל החרמון בטיסה מעורפו של השטח הסורי והטעו את החיילים הסורים שהחזיקו במוצבים. כשהחלו החיילים הסורים לסגת ממוצב החרמון הישראלי בעקבות הקרב עם כוח גולני שהסתער עליהם מהחזית, הגיעו הצנחנים מאחור וכבשו את מוצבי החרמון הסורי ותקפו את הנסוגים. במהלך מלחמת "ההתשה" אחרי סיום הקרבות ברמת הגולן התפרסה החטיבה באזור המובלעת הסורית והחזיקה במוצבים הקדמיים שלה.

במהלך המלחמה מפקד החטיבה אל"מ חיים נדל נפצע והוחלף באל"מ צורי שגיא.

50 מלוחמי החטיבה נפלו במלחמה.

5.4 חטיבה 679

חטיבה מילואים בפיקודו של אל"מ אורי אור, שצוידה בטנקי הצנטוריון והשתייכה בתחילת המלחמה לאוגדה 36. במהלך הקרבות של ה-7 באוקטובר הצליחה החטיבה להיערך בקו הגבול באיזור מוצב 109 עם מפקדי הגדודים משה הראל ורפול שפר. ב-8 באוקטובר הוטל על החטיבה להשתלט מחדש על מחנה נפח ועל צומת נפח. עד אור אחרון ביום קרבות זה הצליחה חטיבה 679 לסלק את הסורים ממחנה נפח ולהשתלט מחדש על הצומת.

נספח – הקשר בחטיבה 188 במלחמה

א. תיאור מהלך הקרב של חטיבה 188 במלחמה

חטיבת השריון 188 "ברק" הינה החטיבה הסדירה שהחזיקה את רמת הגולן דרך קבע והיתה פרושה בשטחי הרמה כשפרצה מלחמת יום הכיפורים. מפקדת החטיבה, בפיקודו של אלי"מ יצחק בן שהם, שכנה במחנה נפח שבמרכז רמת הגולן.

מבנה החטיבה: -גדוד 74 בפיקוד סא"ל יאיר נפשי

-גדוד 53 בפיקוד רס"ן עודד רז

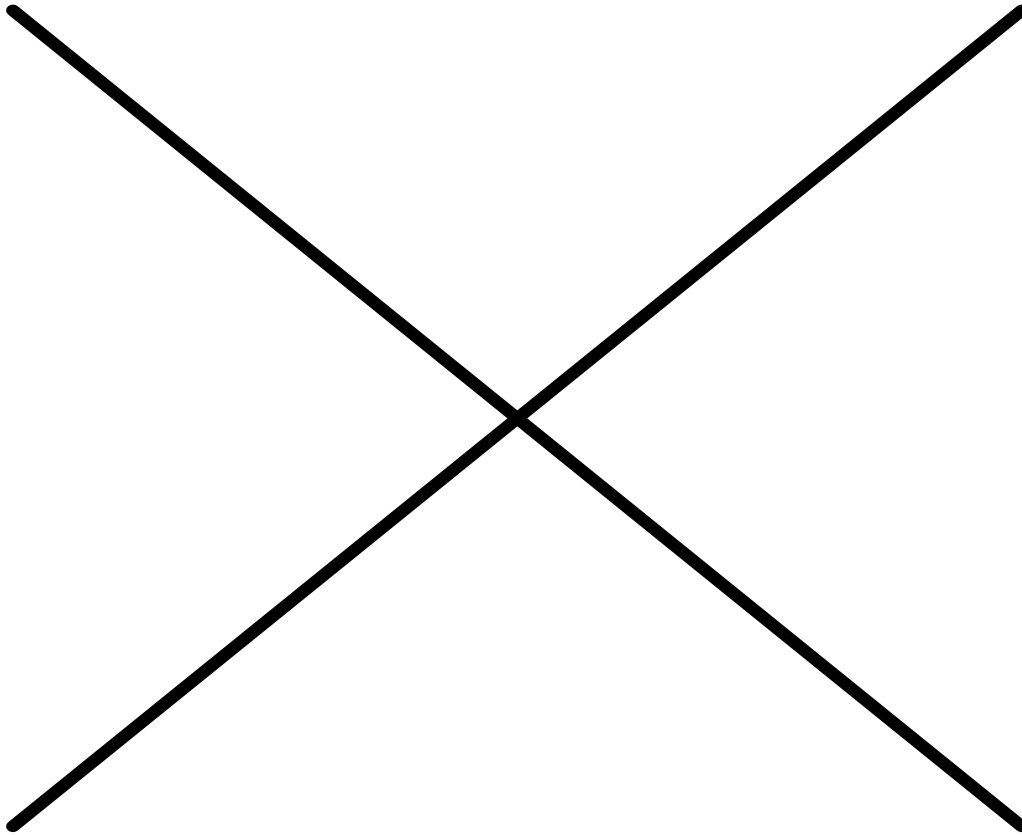
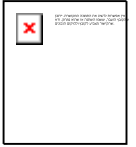
-גדוד 82 (מחטיבה 7) בפיקוד סא"ל חיים ברק

החטיבה ספגה את התקפת הפתיחה של הצבא הסורי בצפון רמת הגולן, בעיקר של דיוויזיות החי"ר הסוריות 9 ו-5 ושל דיוויזיית השריון הסורית 1. המאמץ העיקרי של הפריצה הסורית בתחילת המלחמה רוכז בשטח שעליו הגנה החטיבה. יחסי הכוחות היו לטובת השריון הסורי באופן בולט: מול 60 הטנקים של החטיבה הופעלו בגלים, ובכמה מקומות יותר מ-600 טנקים סוריים.

החטיבה חדלה למעשה להתקיים כיחידה לוחמת בצה"ל אחרי שלושה-ארבעה ימי לחימה קשים ביותר. הכוח החטיבתי אורגן מחדש במחנה עליקה וחזר להשתתף בלחימה תחת פיקודם של סא"לים נפשי ובן חנן. כוח זה צורף למתקפת-הנגד של צה"ל להדיפת הצבא הסורי מרמת הגולן והעמקת החדירה לשטח הסורי.

החטיבה איבדה במלחמה 142 מאנשיה, בניהם שדרת הפיקוד שלה: מפקד חטיבה, אלי"מ יצחק בן שהם, סגן מפקד החטיבה, סא"ל דוד ישראלי, קצין האג"ם של החטיבה, רס"ן בני קצין.

ב. הקשר בחטיבה

העבודה מול אוגדה 36

ביומיים הראשונים למלחמה, הקשר בין החטיבה לאוגדה היה רופף, כשמרבית צרכי החטיבה סופקו ע"י הפיקוד. סיבה זו נבעה מהיותה של אוגדה 36 אוגדת מילואים, בעוד החטיבה הייתה יחידה סדירה של פיקוד צפון. (יש לציין שבאותה תקופה לא הייתה אוגדה סדירה לרמת הגולן, אלא חטיבה מרחבית 620).

הפעם הראשונה שנוצר קשר עם מג"ד הקשר הייתה ביום שני בשבוע הראשון לחימה (יומיים אחרי המעמ"ל). לטענת רס"ן חנן שוורץ, הסיבה שהאוג' הייתה פחות רלוונטית לחטיבה באותה עת היא שאוג' באה לידי ביטוי בעיקר כשקיימת תוכנית אוגדתית במאמצים של כמה חטיבות. בנוסף ביומיים הראשונים במלחמה החטיבות שהיו ת"פ האוג' פעלו באופן עצמאי, כמו ביום קרב, ולכן הקשר עם גדוד הקשר היה יחסית רופף.

קשר אדוק יותר עם גדוד הקשר היה בתקופת המובלעת הסורית, לאחר שכוחותינו התמקמו כ-40 ק"מ מבירת סוריה, דמשק.

תקשורת הצ"ן בין האוגדה לפיקוד הייתה על-בסיס 8 אפיקים. חלק מהקשר עם האוגדה היה ברמת מוצפן, כשהצפנה נעשית "אופליין" – ראשית המידע הייתה מועלה לטלפרינטר ולאחר מכן מפוענח.

הפלח"יק

כפלוגה סדירה ברמת הגולן, לפלח"יק הייתה גישה נרחבת לשטחי אימון רבים בכול חלקי הרמה. אימונים אלו סייעו רבות בבחירת מיקומי רק"שי התיווך והממסר. הקשר"ח בתקופה לפני המלחמה ובמהלכה, רס"ן חנן שוורץ, טען שהפלח"יק ניסה בכל גבעה ותל שרק היה אפשר למקם רק"שים במטרה למצוא את המיקומים האידיאליים.

בתחילת המלחמה הועלה ממסר לתל יוספון (אתר הסמוך לנפת), וסיירת מטכ"ל, אשר הופקדה להגן על המחנה, כמעט ופשטה על הרק"ש בשוגג.

בנוסף לממסר בתל יוסוף הוצב ממסר לטובת החטיבה בהר כנען, במוצב הפיקודי.

בניגוד לממשק הרופף בין החטיבה לאוגדה, לגדודים הייתה תלות הכרחית בסיוע החטיבה.

הקשר"ח

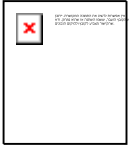
לאחר מותם של מפקד החטיבה, סגן מפקד החטיבה וקצין האג"ם, נאלץ הקשר"ח עם קציני מטה נוספים לנהל את שארית החטיבה. בין צהרי היום לערבו של היום השני למלחמה הקשר"ח והקמ"ן החטיבתי ריכזו את שארית כוחות החטיבה במחנה עליקה, ומשם שלחו אותם לתגבר כוחות שונים ברמה. על מעשה זה קיבל הקשר"ח, רס"ן חנן שוורץ, את צל"ש הרמטכ"ל.

בעת קבלת הצל"ש נכתב בתיאור המעשה:

במלחמת יום הכיפורים שירת רס"ן חנן שוורץ בתפקיד קצין קשר חטיבתי. עם פרוץ המלחמה השתתף בקרבות הגזרה הדרומית של רמת-הגולן. באזור נפח הכין את כוחותינו העולים לרמת-הגולן. יחד עם קציני מטה נוספים של יחידתנו נרתם לארגון כוחות חדשים של צוותי-טנקים ושליחתם במהירות לשדה הקרב. בהמשך הלחימה הצטרף ליחידה אחרת ונטל חלק בקרבות הבלימה וההבקעה ברמת-הגולן. בתום הקרבות שב ליחידתו הראשונה ועסק בארגונה. במעשיו אלה גילה רס"ן חנן שוורץ יוזמה, תושייה ודבקות במשימה.

סיכום

מטרתה העיקרית של עבודה זו היא הצגת הידע והמיומנות אשר נדרשו מקציני החיל וכפופיהם במהלך מלחמת יום הכיפורים. למען הגשמת מטרה זו, היה עלינו ללמוד ולהעמיק על קורותיהם ופועלם של המפקדים בעת הלחימה, אלו הבכירים ואלו שפחות.

כחלק מהמחקר המפקדים שערכנו בטרם כתבנו עבודה זו, הזדמן לנו להיפגש עם קציני קשר בחיל, מפקדים אשר הוליכו את אוגדה 36 להצלחה גדולה בזירת הקרב. בפגישות אלה למדנו אודות הקשיים בהשגת הקשר בזירות הקרב השונות, אך מעבר, זכינו להכיר את האתגרים הפיקודיים בהם נתקלו אותם מפקדים. לצערנו, קיימים מפקדי קשר שאינם נמנים עוד בין החיים, כדוגמת תא"ל מנחם מיארה ז"ל שתיפקד במלחמה כסגן קצין הקשר האוגדתי, ורס"ן שלום סטולרו ז"ל, שבאותה עת היה קצין הקשר של חטיבה 7.

האתגרים הפיקודיים איתם התמודדו קציני הקשר, דרשו מהם להפגין בנוסף למקצועיות הרבה שנתבקשה מהם, גם כלים מנהיגותיים מגוונים ומורכבים. מקורותיהם של אל"מ (מיל') אליעזר הררי, אל"מ (מיל') חנן שוורץ וסא"ל (מיל') דוד בר-צבי ניתן ללמוד הרבה דברים השונים בכל הקשור לתפקודם ופועלם, אך ניכר להבחין כי קיים דמיון האופף את אופי פועלם ואת סרגל הערכים שהנחה אותם. אותו דמיון אשר זיהינו באופי פועלם, כיום מוכר בתור מכלול התכונות הדרושות מקצין קשר. חיל הקשר לדורותיו חינך את קציניו לסגל לעצמם קו ערכי אחיד. לפי הראייה וההבנה שפיתחנו במשך עמלנו בעבודה זו, חינוך זה הוא תוצר ישיר של מורשת חיל הקשר, ועל כן יש לפעול להנצחתה ושימורה.

בין אותם ערכים המאפיינים את קציני הקשר במשך דורות רבים ואף בימינו אנו, אפשר למנות את **התקשוב למען הלקוח**. הקשר איננו עומד בפני עצמו ואין לו זכות קיום אם הוא לא משרת צורך צבאי כשבמרכזו עומד הלקוח. מאחר וכך עלינו לפעול ללא ליאות ע"מ לקיים קשר ותקשוב, שיאפשרו לחימה בלתי מופרעת של כוחותינו. משיחותינו עם מנחה עבודת המורשת, אל"מ (מיל') אליעזר (מונט"י) הררי, בלטה בתיאור פועלו העובדה כי **"המלחמה" לקיום הקשר** במלחמה הייתה רציפה ותמידית, כשמעל הכל מנצחת ההבנה כי קשר חייב להימסר.

תכונה בולטת אחרת אותה מקדש חיל הקשר היא **אחריות תקשובית כוללת**. כפי שנכתב בערכי הליבה של ענף מפקדים, "לקצין הקשר והתקשוב אחריות תקשובית כוללת על כלל המערכת על אף שלא כל מרכיבי המערכת נמצאים בשליטתו ובאחריותו הישירה. ערך זה מביא לידי ביטוי את הדבקות במשימה השלמה להפעיל 100 אחוז מערכת". ניתן להבין זאת לאור כך שבצל הביקורת על אגפים שונים בצה"ל שלאחר יום הכיפורים, חיל הקשר

וגדוד 389 ("שיאון" דאז), הצטיינו בביצוע תפקידם והיערכותם ללחימה. מסיפוריהם של כל מרואיינינו למדנו כי הצלחת החיל הייתה טמונה בהכנה המקדימה, על המוכנות לכל תרחיש. ניתן ללמוד על לקיחת אחריות ממונטית, אשר במהלך המלחמה לקח על עצמו את האחריות להיות מ"פ המפקדה של האוגדה. ניתן להבין שעל קצין הקשר לקחת אחריות על-פי צורך, גם היא חורגת מתחומו המקצועי.

ניתן ללמוד על רעות תקשובית בסיוע הלוגיסטי שנתן גדוד הקשר לאוגדה השכנה (210) במהלך המלחמה, והחזרה לכשירות של האוגדה 210 שנעשתה בסיוע ישיר של הגדוד.

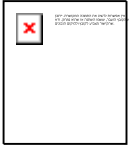
בכתיבת העבודה, התיימרנו לפעול ולתת דגש בהתאם לערכים אותם רכשנו בעת המחקר שקדם לכתיבה. אנו מאמינים שבין שורותיה קל להבחין בערכים ששאבנו מהמפגשים עם מנחינו ועם קציני הקשר הנוספים איתם נפגשנו, ועל כן אנחנו אסירי תודה להם. מסקנתו העיקרית מפגישות אלה, היא שאף על פי שהאתגרים המקצועיים העומדים בפני קציני קשר בימינו השתנו באופן מהותי, האתגרים הפיקודיים והמנהיגותיים הנדרשים מאיתנו הינם דומים מאוד. למדנו ממרצנו שעל מפקד בחיל הקשר והתקשוב להיות בעל שיעור קומה. הפיקוד, השליטה, היסודיות והערכיות התגבשו והשתרשו למכלול התכונות הנדרש מאיתנו בתור קציני קשר בעתיד הקרוב. ערכים אלה הוליכו את החיל בעבר וימשיכו להוליכו בעתיד.

ביבליוגרפיה

השלמה קרבית 025
"וישימו העם אותו עליהם לראש ולקצין"

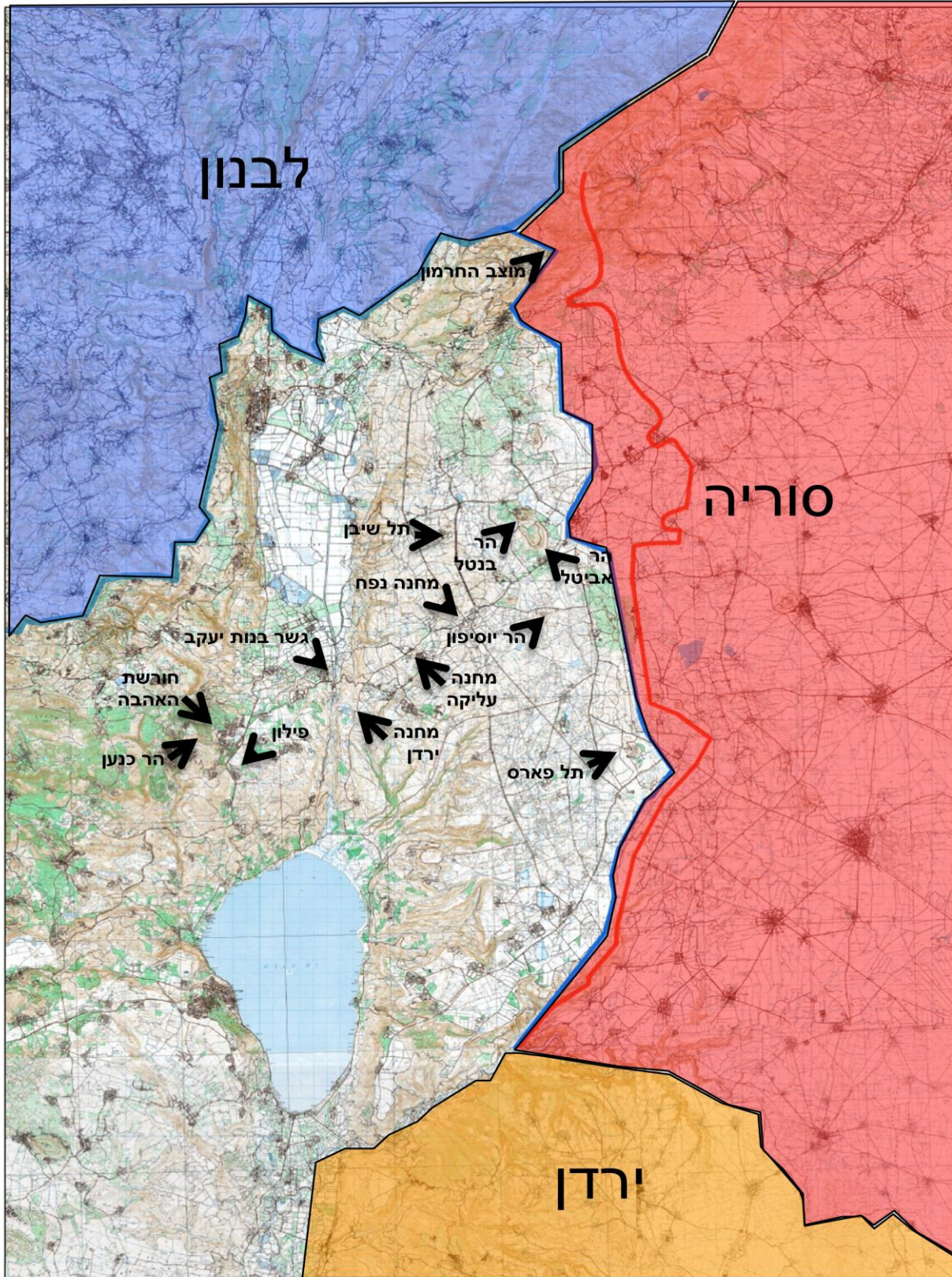

- אשר דני (עורך), הסורים על הגדרות – פיקוד הצפון במלחמת יום הכיפורים, מערכות/ משרד הביטחון ההוצאה לאור, 2008.
- ברקאי אבירם, על בלימה – סיפורה של חטיבה 188 במלחמת יום כיפור, ספרית מעריב, 2009.
- הבר איתן ושיף זאב, לקסיקון מלחמת יום הכיפורים, זמורה ביתן / דיבר הוצאה לאור, 2003.
- ענף הדרכה – מדור ניהול ידע, מקראות ישראל, בה"ד 1, 2009.
- מגמת להב, חוברת מקצועית – למבחן מסכם מכין "מגמת להב", בה"ד 1, 2010.
- מרכז מורשת חיל הקשר, ערכת מורשת – חיל הקשר במלחמת יום הכיפורים, מרכז מורשת חיל הקשר, 2004.
- שוורץ חנן, היממה הראשונה של המערכה בגולן.
- ארכיון גבי שריג ז"ל, קלסר 47.
- ראיון עם אל"מ (במיל') אליעזר "מונטיי" הררי.
- ראיון עם אל"מ (במיל') חנן שוורץ.
- ראיון עם סא"ל (במיל') דוד בר צבי.

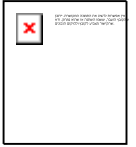

נספחים

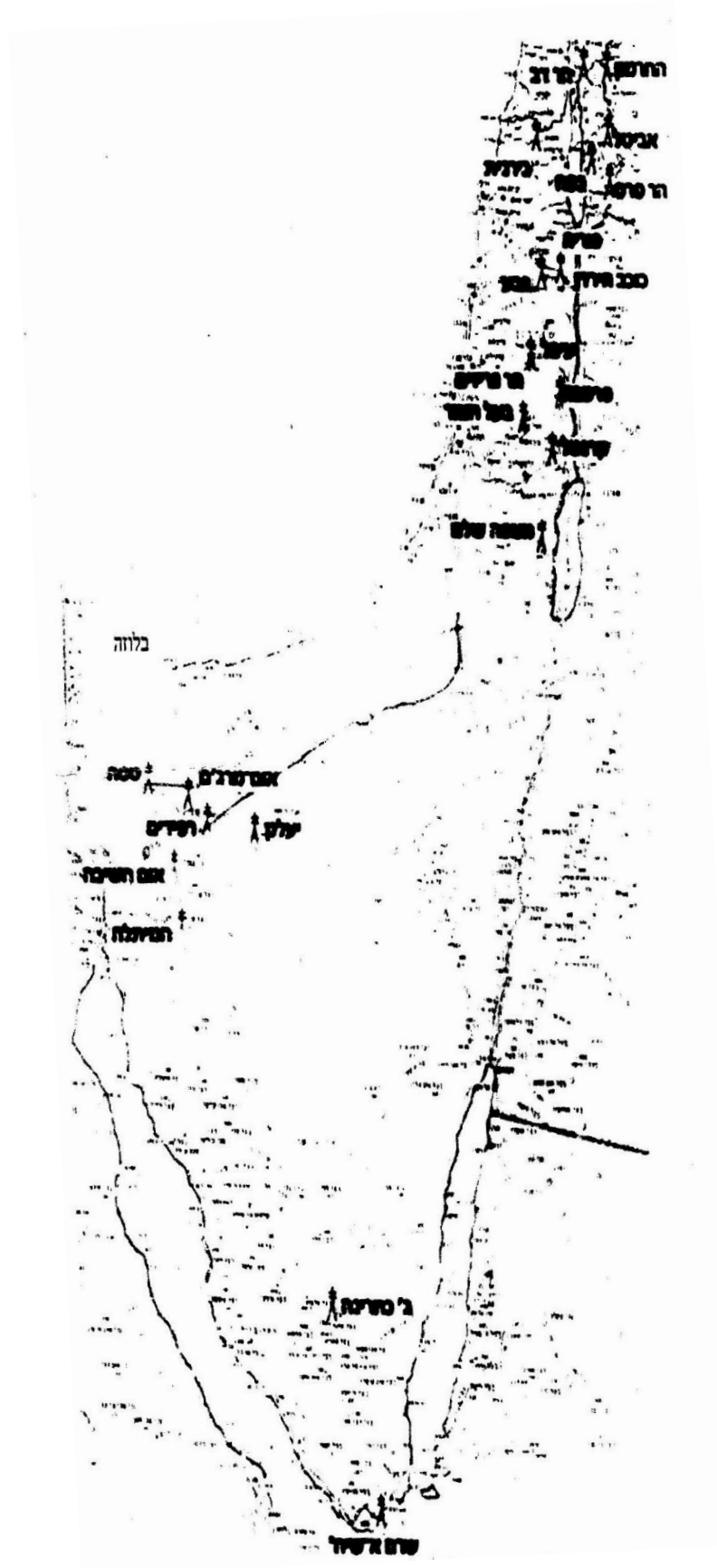
כלל האתרים המוזכרים בעבודה

השלמה קרבית 025
"וישימו העם אותם עליהם לראש ולקצין"

מפת אתרי שליטה לאחר מלחמת ששת הימים

השלמה קרבית 025
"וישימו העם אותם עליהם לראש ולקצין"

